

Transelectrică

Compania Națională
de Transport
al Energiei Electrice

WE LEAD THE POWER

Contributii Transelectrica la asigurarea sigurantei energetice si buna functionare a pietelor de electricitate in contextul noii strategii energetice a Romaniei

Dr.ing. Stelian Gal, director general

MEF – Masa rotunda cu tema :

Strategia energetica a Romaniei in contextul liberalizarii totale a pietelor de energie.

Siguranta alimentarii cu energie electrica si rolul mecanismelor pietei

SIGURANTA ENERGETICA
Adecvanta RET, smart grid

Satisfacerea
necesarului
de energie

DEZVOLTARE DURABILA
Solutii racordare RER

COMPETITIVITATE
facilitare prin infrastructura
piete regionale si
servicii

Obiective strategice : probleme specifice Transelectrica

- **Cresterea sigurantei energetice**
  - cresterea nivelului de adecvanta al retelei nationale de transport
    - exploatare optima si mentenanta predictiva
    - managementul congestiilor
    - investitii pe concept “ smart grid “
  - protectia infrastructurii critice;
    - managementul riscului si planuri de continuitate
- **Promovare productie pe resurse regenerabile**
  - racordare la retea a noilor capacitati
    - “taxa de racordare” versus “tarif” / BAR
- **dezvoltarea pietelor concurentiale**
  - facilitare prin infrastructura si servicii
  - piete specifice (Transelectrica : rol major)
    - piata serviciilor tehnologice de sistem
    - piata de capacitati
    - piata de echilibrare
  - dezvoltare piete regionale
- **liberalizarea tranzitului de energie**
  - cresterea capacitatii de interconexiune si probleme de alocare

2 mld euro investitii Transelectrica pentru perioada 2007 -2020

Din care :

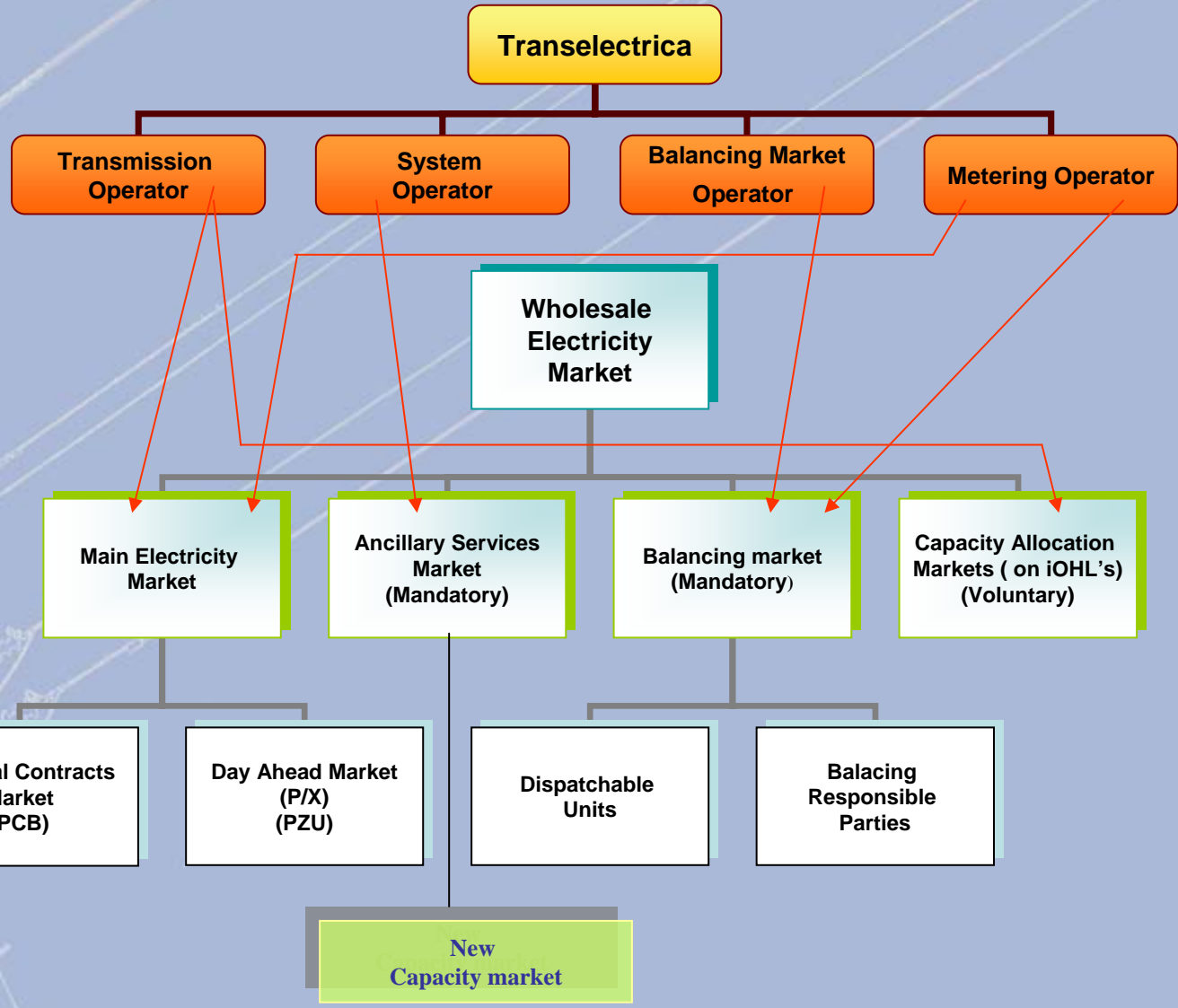
1.45 mld euro investitii pe tariful de transport

0.15 mld euro investitii din tarif in regim special (investitii directe in strainatate)

- parte in cablu submarin Romania – Turcia (HVDC link)
- noi linii de interconexiune cu R. Moldova

0.40 mld euro investitii din taxa de racordare

Finantare prin fonduri proprii (tarife adecvate cu planul de perspectiva si planul de afaceri), piata de capital, credite si fonduri structurale

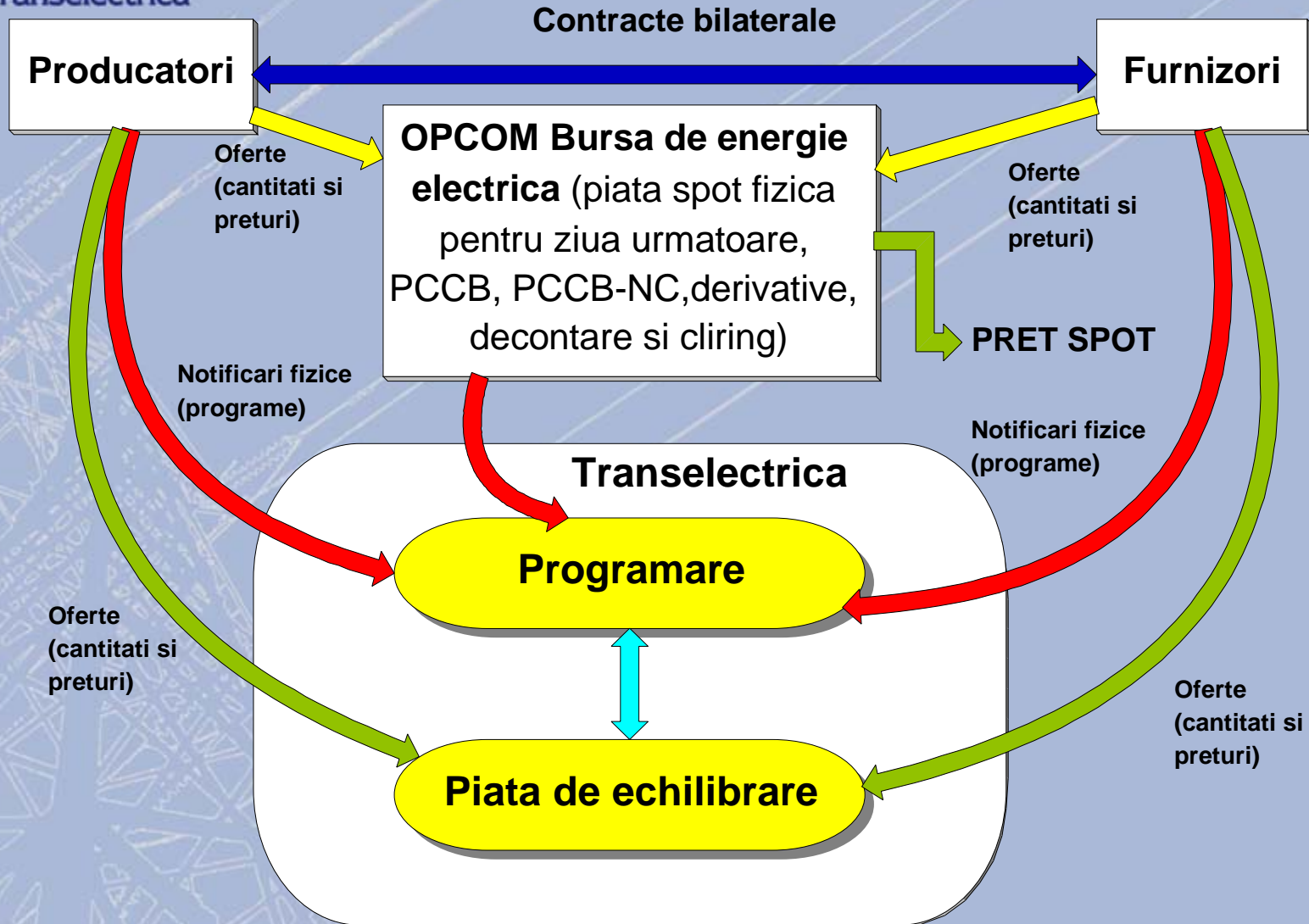

Transelectrica pe piata energiei electrice in Romania

- Operator al pietei de echilibrare
  - Echilibrarea in timp real a consumului cu productia, utilizand ordinea de merit rezultata conform ofertelor primite
- Operator al pietei serviciilor tehnologice de sistem
  - Achizitia rezervelor de reglaj secundar, tertiara rapida si tertiara lenta
- Operator al pietei de capacitati
  - Achizitia de capacitati de productie de rezerva, menite sa intre in functiune in situatii critice de functionare ale SEN
- Operator al pietei de capacitati pe liniile de interconexiune
  - Alocarea prin licitatie explicita a capacitatilor de interconexiune cu tarile invecinate

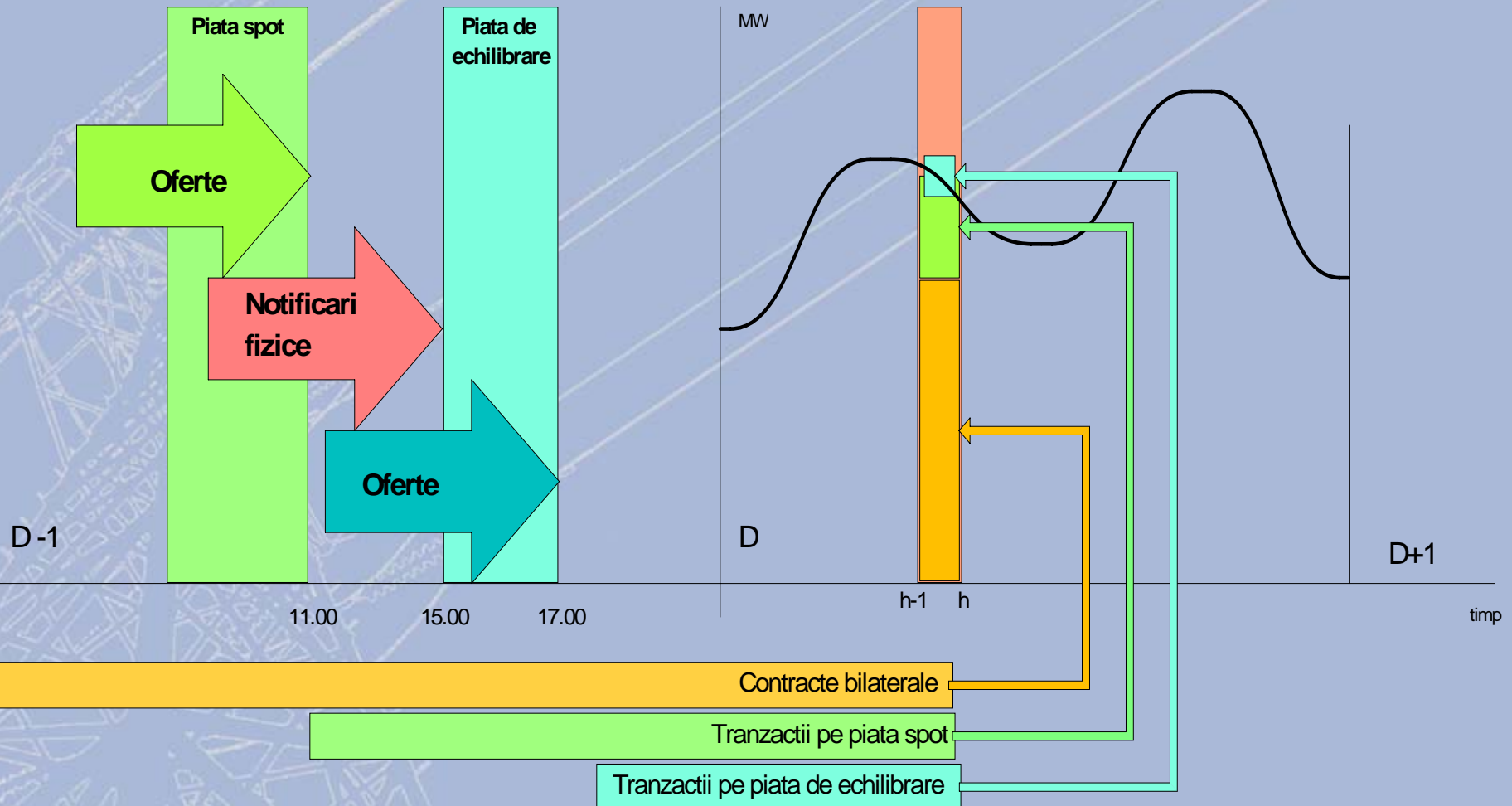

Piata energiei electrice in Romania

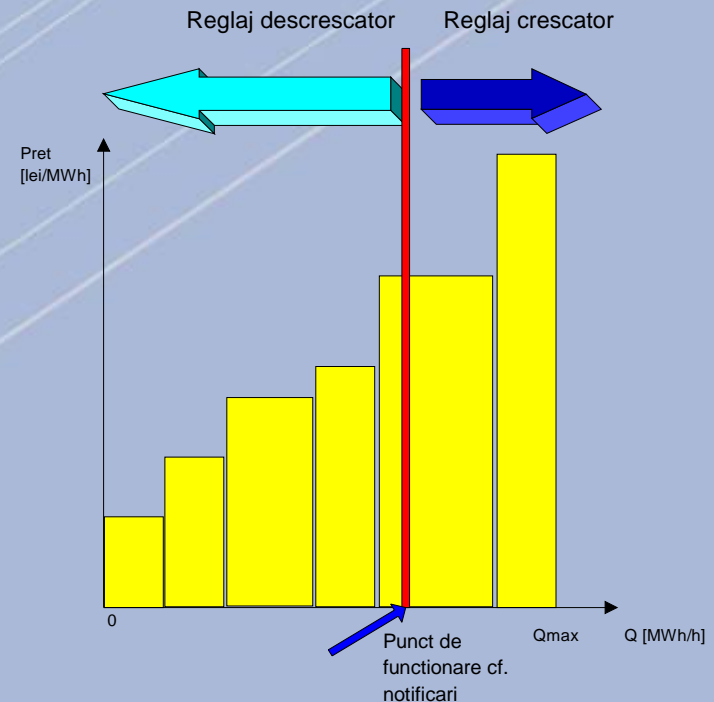

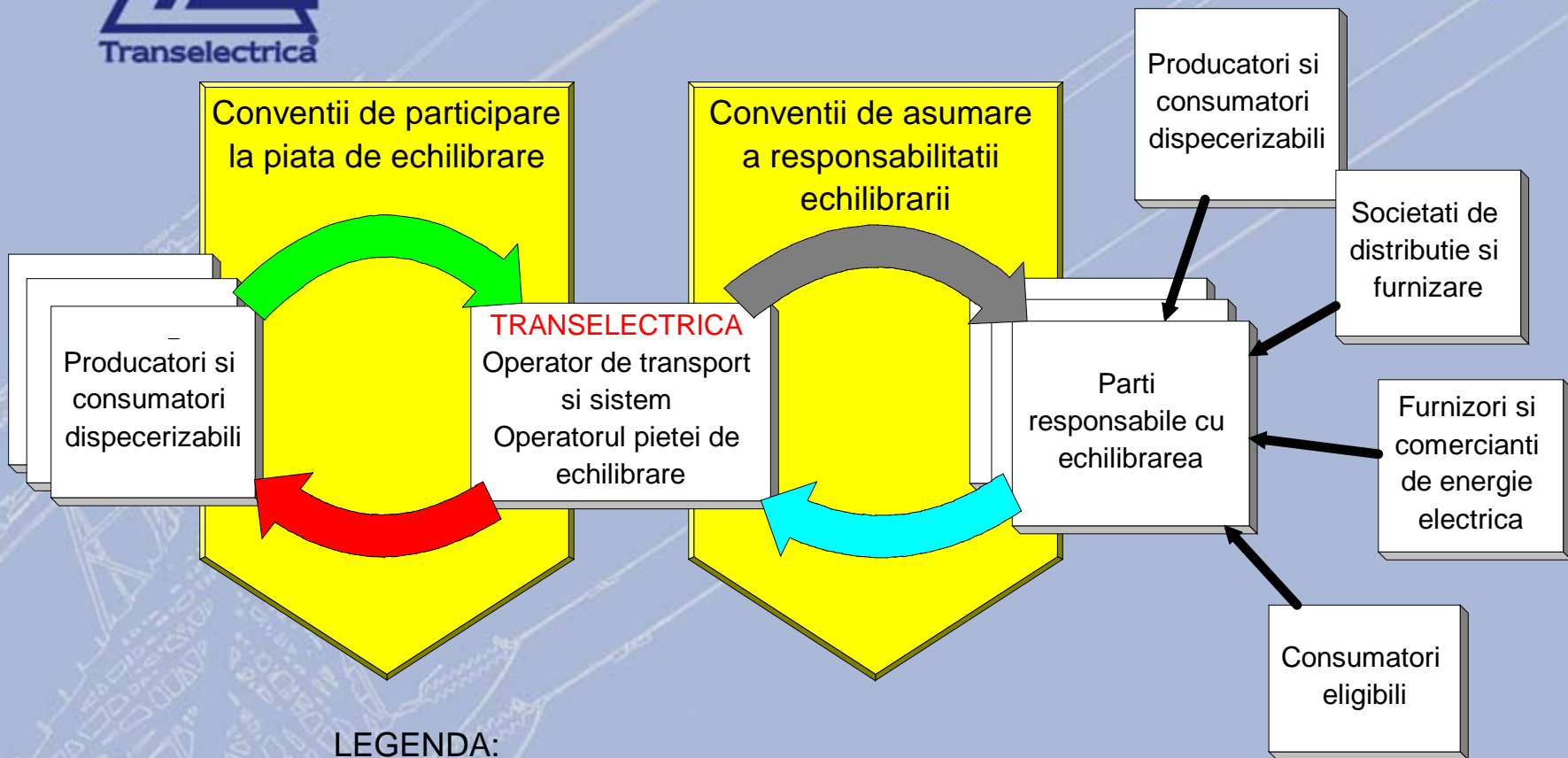
Piata de energie si echilibrarea sistemului

- Ofertele pe unitate generatoare, pentru fiecare ora, pana la 10 perechi {Cantitate/Pret}
- Aceeasi oferta folosita pentru reglajele secundar, tertiat rapid si tertiar lent
- Reglajul secundar se tranzactioneaza la pretul marginal
- Reglajele tertiare se tranzactioneaza la pretul ofertei
- Rezervele secundara si tertiare se achizitioneaza separat pe piata serviciilor de sistem

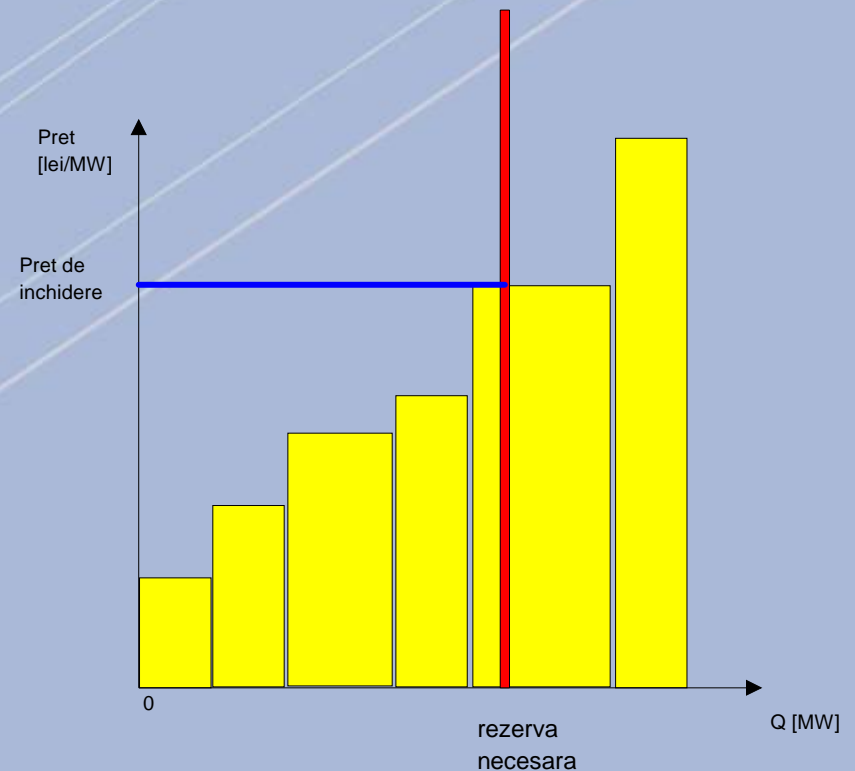

LEGENDA:

- Achizitie de energie de reglaj crescator
- Vanzare de energie de reglaj descrescator
- Vanzare de energie pentru compensarea dezechilibrelor de deficit
- Achizitie de energie pentru compensarea dezechilibrelor de excedent

- Componenta reglementata
  - Acopera circa 70% din necesar
- Componenta concurentiala
  - Ofertele pe producatori, pentru fiecare ora, pana la 10 perechi {Cantitate/Pret}, distinct pentru:
    - Rezerva de reglaj secundar
    - Rezerva de reglaj tertiar rapid
    - Rezerva de reglaj tertiar lent
  - Tranzactiile se incheie la pretul marginal
  - Similar este proiectata si functionarea pietei de capacitati

Alocarea capacitatilor de interconexiune

- Directiva 2003/54 privind Piata Interna de Energie Electrica
- Reglementarea CE 1228/2003 privind managementul congestiilor si comertul transfrontalier
  - Managementul congestiilor trebuie realizat prin mecanisme de piata
  - Licitatiile explicite si implicite sunt singurele mecanisme de piata prin care pot fi alocate capacitatile de interconexiune
- Decizia 770/2006 a CE referitoare la Normele privind managementul congestiilor:
  - Noi sarcini de coordonare intre TSO la nivel regional

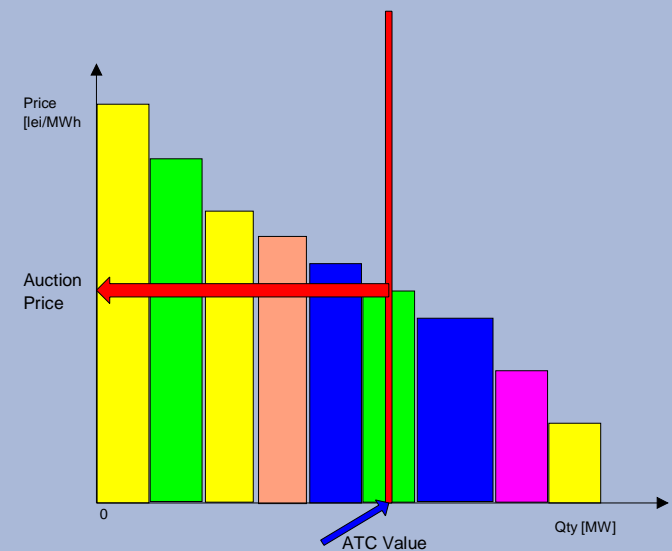
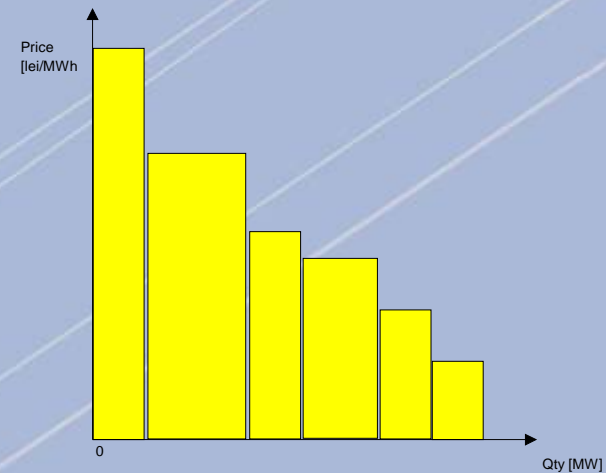

Conventii incheiate cu TSO din tarile vecine

- MAVIR ZRt, ESO EAD si EMS pentru:
  - Calculul si convenirea valorilor NTC, ATC
  - Impartirea 50:50 a responsabilitatii alocarii pe fiecare directie
- Licitatii explicite pe fiecare granita pentru partea romana
- Exceptii:
  - Ukraina: Inca nu a fost negociat un Memorandum cu Ukrenergo
  - Moldova: importurile si exporturile pot fi realizate numai in regim de insula pasiva sau functionare radiala

- Ofertele se transmit pe fiecare interfata si directie, pentru intraga perioada de alocare
- Pretul de inchidere este pretul ultimei oferte acceptate

Alocarea de capacitati prin licitatie explicita in functiune de la 1.07.2005

Conventii incheiate cu TSO din tarile vecine

- Transelectrica este activa in cadrul SETSO TF si al Forumului de la Atena, in vederea implementarii prevederilor Tratatului Comunitatii Energetice
- Participant la proiectarea si simularea mecanismului de alocare coordonata, bazata pe circulatii de putere, prin licitatii explicite, a capacitatilor de interconexiune
- A propus in cadrul celui de-al 10-lea Forum de la Atena (aprilie 2007) sa gazduiasca Oficiul de Licitatii Coordonate

- Complexitatea corelarii si armonizarii obiectivelor strategice
- Siguranta energetica depinde atat de calitatea infrastructurii cat si de buna functionare a pietelor
  - Investitii prin tarife adecvate
  - Rol major pentru reglementari si monitorizarea functionarii pietelor
  - De reevaluat valoarea practica a semnalelor locale prin tarife zonale
- Functionarea pietelor induce congestii in reseaua de transport
  - Congestiile induse de producatori trebuie suportate de acestia
  - Un nivel ridicat de congestii este un factor de risc si pentru siguranta in alimentare
- Noua politica energetica europeana si pregatirea celei de a 3-a directive a pietei de electricitate

VA MULTUMESC PENTRU ATENTIE !